

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 168. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A belső front szilárdságáért

Állott ki a miniszterelnök a Nemzetvédelmi Egyesületek vezetőségének értekezletén. Minden szava azt hirdeti, hogy itt rend, fegyelem és a jövőendő építése folyik. Minderkéhez szólottak könyvkiadással megállapításai. Kállay Miklós az élet útjában tartja a kezét és mindent meglát, mindenről tud és éppen ezért beszéde mely most hangzott el, minden magyar szívéhez nyitott úton halad.

Elsősorban a magyar honvédről emlekezett meg olyan patinásan kemény és mégis meghatóan közvetlen szavakkal, hogy valamennyien, akik olvastuk, hallottuk ezt a megnyilatkozást, éreztük, hogy az a férfi szől vércinkhez, honvédekhez, aki ma is érzi polgári ruhája alatt dobogó szívét, hogy áll a vártán, mint sok-sok százezer magyar honvéd. Hirdette, hogy ez a honvéd, aki benne is él és fiaiban ugyanúgy, mint a leggyorsabb magyar zselér házak szülőiteiben a frontokon most és a jövőben is meg fogja állni a helyét, mint a múltban is vitézek módjára állotta meg mindig. Az ország rendje megengedhetetlen, mert kint és bent éppen a honvédelmi életünk, szervezkedésünk biztosíték arra, hogy itt meg nem ismétlődnek azok a dolgok, melyek negyedszázaddal ezelőtt tragédiát teremtek a magyar életben. A legnagyobb kötelesség megőrizni a nemzet lelkiességét és ezt érezzük valahányan, mert a rendben élő nemzeti lélek mindig megtalálja a módot és utat arra, mit miért és hogyan kell cselekednie.

Szólt a magyar közöletnek és hirdette, hogy tisztább lelki, aljasságtól és irigységtől, rágalmazástól és gyűlölettel mentes magyar világ kiépítésén kell munkálkodni mindenkinél, mely feladatot nemcsak a Nemzetvédelmi Egyesületek példásan nagyszámú tagjai kell hogy megteremtsek, de minden igaz magyarok ezt kell munkálni.

Márványba kívánkozó szavakkal szólt az ifjúsághoz, a nemzet jövődjéhez, minden reményünk s bizsónkunk zálogához. Példát állított az ifjúság elé, mert hirdette, hogy ennek az ifjúságnak úgy kell gondolkodnia és cselekednie, mint a fűzharcosok, vitézek és nemzetvédelmi keresztiesek gondolkoztak és cselekedtek, valahányszor a haza sorsáról volt szó. A magyar ifjú nem lehet más, nem gondolkozhat másképpen, mint úgy, hogy ennek a nagy tábornak jelöltjeként élje életét és érezze, hogy ebben az életben ezer meg ezer figyelő szem nézi mit mivel, hogy cselekszik, sőt hogyan gondolkodik a nemzettel és hazával szemben.

Hív mindenkit a nagy nemzeti munkára a miniszterelnök, hirdeti, hogy mindenkit be akarunk kapcsolni ebbe a nagy magyar feladatba, senkit el nem szorítunk a cselekedetek teréről s a nemzet egységének megteremtésében egynek kell lennünk, aki nem így gondolkodik és cselekszik, az a nemzet egyetemességével találja szemben magát.

Úgy zongott a szó, mint a tiszta időben messze hangzó harangszó, amikor nemzeti feladatunkat jelölte meg: Jögnünk pedig az, hogy a magyar életet mi szabjuk meg ebben az országban.

Tüzes lánggal égő szavak harsantak ajkáról, amikor arról szólt, ami ellen évtizedek óta küzdünk és harcolunk, — mikor azt mondotta, hogy a jogot szerzenni nem protekcióval, hanem a kötelességteljesítő magyar ember jussával, mérlelhetést, jó megérthetést minden ér-

Meggyilkolta gyermekét egy anya a Bajnok-utcán

Német csapatok átkeltek a Manics és Sal folyón

Kalacsnál visszavonult a Szovjet — Hamburg felett 45 brit bombázó semmisült meg — A keleti hadszíntérről jövő német kötelékek Párison keresztül nyugat felé menetelnek

A keleti hadszíntér eseményeinek központjába került az a félelmetes német támadás, melyben 700 páncélos kocsis és négy motoros hadosztály vett részt a légi haderő igen nagyszámú kötelékeinek bevetésével. Ez a támadás tört meg Kalacsnál, a Don legkeletibb pontján a szovjet csapatok erejét. A német haderő most már a Don és a Volga közti térségen halad előre Sztalingrád felé. A Don partján épült Kalacs, a Volga partján pedig Sztalingrád. A két folyó ezen a ponton esik egymáshoz a legközelebb és a szerda esti jelentések szerint Sztalingrádtól már csak 75 kilométerre vannak a Donon álló német hadosztályok. Az áttörésnél a német légi haderő gépei félelmetes tevékenységet fejtenek ki. A Sztalingrádi előretöréshez eszaktolnak azok a német csapatok is, melyek a Csir-folyó terülatánáj lépték át a Don és ezzel Sztalingrád két irányból való támadását valószínűsítik meg. A Donkanyarban egy nap alatt 250 szovjet páncélos lötek ki a németek.

A DÉLI IRÁNYBAN előretörő tengelyes csapatok a Don alsó folyásán 400 kilométeres sávban haladnak át sugárszerűen, hogy elvágják az utakat és vasutakat, melyeken még ember- és anyaggóllás mehetne a Volga-vonalhoz. Állépték a Don után a Sal-folyót és elhagyták a Don másik folyóját a Manicsot is. A szárazföldi csapatok előretörésével egyidőben magyaránú támadást intéz a légi haderő a szovjet utánpótlási vonalát ellen. Erélyesen bombázták Roszovtól 259 kilométernyire délre fekvő forgalmi központra, Krasznodar várost. A nagy város pályaudvarát rombolták a német bombák. A város polgári lakosságát kitelepítették. A Don deltájában három szovjet ágyúszázadot és szállítóhajókat szállítottak el a német repülőkhöz. A légi erő tevékenységére jellemző, hogy ugyanabban az időben a Volgától keletre fekvő utánpótlási vonalakat ellen is sikeres támadásokat hajtottak végre. Olyan félelmetes a német légi erő, hogy valószínűleg megbénítja a szovjet hadigépezetet, nem tudja ember'artalékait odaállítani, ahol arra

demes magyarnak nem kijárással, hanem mert ez minden magyarnak kijár. Közhivatalok és intézmények falán álljon láthatatlan, mégis lángoló szavakkal minden magyar, lelkében visszhangozzék ez a megállapítás és kijelentés, mely méltó hozzánk és méltó a jövődönkhöz. Hogy a nagy és küzdelmes munkában miadaz, amit a miniszterelnök hirdetett megvalósuljon örökké állította oda a Nemzetvédelmi Egyesületek Szövetségét: feladatokat öröködni azon hogy a szegényteljes múlt meg-

nagy szüksége lenne, ha megkísérli, a felvonulásban levő eszlopokot, gépeket morzsolják szét a német csapatgépek.

AZ ANGOL REPÜLŐK

nagy erővel támadták ismét Hamburgot, a milliók kikülvárosát és veszteségeket okoztak lakónegyedekben. A támadó gépek közül 45-öt lötek le. A német repülőkhöz Anglia felé tették látogatást és több várost bombáztak, London is. Mialatt a városok bombázása folyik, felvonulnak a német haderő seregei a csatorna partjának most elkészült óriási méretű erődítményeibe, hogy elfoglalják helyüket és megakadályozzák minden patraszállási kísérletet s biztosítsák a keleti arcvonal döntő esztáinak tervszerű kialakulását.

EGYIPTOM HOMOKJÁN KEMÉNY HARCOK

folyanak állandóan. A repülőharc megélekkült. A németek Szuez kikötőjét bombázták és támadták Alexandria repülőterét. A Deis el Heim oázison a

német bombázók megleptek egy angol autókarakant és 400 lehergépkocsit romboltak szét. Az angolok nagyobb támadást nem vezettek az el-alameini vonalon. Főleg előrs-esztározások voltak.

A PAPUA-FÖLDÖN

Japán kerékpáros ezredek rohamozták a Port Moresby felé vezető utat és már csak egy hegylánc választja el őket a fontos katonai célponttól. A japán előretörést az ausztráliai csapatok nem tudják megállítani.

A harc tombol keleten és délen, most indult újra a lávoni Ausztrália ellen a küzdelem, Londonban és Amerikában tárgyalnak, tüntetnek egy új haterér létesítése érdekében. Valószínű, hogy a második arcvonal kialakítását megkísérlik a szovjet megsegítése reményében. Ez ellen a beharangozó manőver ellen vonulnak fel most végeláthatatlan sorokban Párison át a német alakulatok.

HADIJELENTÉSEK

A szovjet elleni arcvonal

Berlin, július 29. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A német véderő főparancsnoksága közli: A Don alsó folyásától délre a német csapatok visszavetették dél felé a részben szívesen védekező ellenséget és a légi haderő hatóság támogatásával kikényszerítették az átkelést a Manicson és a Salon. Kelaestől északnyugatra több helyen megtörték az ellenség ellenállását és visszavonulásra kényszerítették a szovjet csapatokat. A német légi haderő súlyos támadásokat intézett a szovjet utánpótlási vonalakat, valamint a Volgától keletre levő vasúti összeköttetések ellen. A hajózási célek ellen folyó harc során a német légi haderő a Don deltájánál elszállított három szovjet ágyúszázadot és bombákkal ellátott két másik hajót. Ezenkívül az éjszakai támadás során a Volga-folyón sikerült több

szállítóhajót megsemmisíteni, illetőleg megrongálni. A Voronyezsnéj levő hídfő ellen megkísérlet ellenséges előretörések elhárítása során 29 bolszevisti páncélos megsemmisítettünk és a német harc repülőkhöz nagyszámú további harcokot tettek hateréplenné. A volchevi arcvonalon a bolszevista csapatok erős kötelékekkel eredménytelen támadást kíséreltek meg egy hídfő ellen.

FONTOS TUDNIVALÓK

Ma a 3601—4000 sorszámú új cukorjegyeket lehet igényelni.

Hivatalos hirdetmény a kenyérfeladat felemeléséről. (6.)

Fautalványok kivállása a nagyerdel faraktárban. (6.)

Befőzési cukorutalványok csak péntekig válthatók be. (5.)

ne ismétlődjék, hogy eljőjön a dies-séges magyar jövő.

Mert ennek a gondolatnak és szolgáltnak teljesítésére áll ő is a nemzet elé, szolgáltni akar ebben a gondolatban, a nemzet rendelkezését akarja ebben a szellemben cselekedni.

Mi alig pár hete hirdettük a nemzeti összefogás, a nemzeti megértés és egymásratalálás gondolatát. Vallottuk, — hogy csak így tudjuk ezeket az igen megpróbáltatott idöket úgy átélni, hogy győzelmesen kerüljünk ki az elkövet-

kező események zuhatagából. Hirdettük és most a magyar miniszterelnök szavai szólnak minden magyar lélekhez, öbresszó, serkentő, alkotó s mindeneket meggyőző és legyőző nagy magyar összefogásra híván a nemzetet, mely összefogás megteremti a szebb magyar jövődöt....

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALÓTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Berlin, július 29. A védő főparancsnoksága a donmenti sikeres harcokról a következőket közli: A rosztovi hídfő déli irányban történt kísérlete során a német csapatok birtokukba vették július 28-án az

Magyar csapatok megtisztították a Don nyugati partját a bolsevista kötelékektől

Berlin, július 29. (Német TI.) Mint a védő főparancsnoksága közli, német gépesített szakaszok hídfőn a Don-kanyar északi részén délkelet felé folytatták előnyomulásukat és elfoglalták a vidéket uráló magaslati terepet. Ettől a vidéktől északra a magyar csapatok megtisztították a Don nyugati partját a bolsevista kötelékektől.

Légi harcok

A csatornában egy német előrhajó több brit rombolóval és ágyúszáddal vívott kemény harc után elsüllyedt. Magánosan repülő brit repülőgépek a nap folyamán néhány bombát dobáltak Nyugat-Németországra, valamint az északnyugati partvidékre. A szerdára virradó éjszaka az ellenség ismét támadást intézett Hamburg városára, főleg gyújtóbombákkal. A támadás következtében több közepi-

Angol-amerikai támadási kísérlet a nyugati partokon végzetes következményekkel járna a támadókra

A belga és amerikai sajtó véleménye a második arcvonalról

Brüsszel, július 29. A szövetségesek táborában a második arcvonal érdekében kifejtett hírvető hadjáratot a belga közvélemény érdeklődéssel kíséri. A belga sajtó szerint az angol-amerikai támadási kísérlete a nyugati partokon valószínűleg végzetes következményekkel járna a támadókra. A sajtó hangsúlyozza, hogy nemcsak a szükséges erődtényezők és védelmi berendezések készültek el, hanem nagyszámú elsőrangú hadosztály is van jelen, amelyek az erődtényezőket megszállva tartja. (MTI)

A Szovjet helyzetének rosszabbodását várja Newyork

Genf, július 29. Newyorki körökben a szovjet helyzetét válságosnak mondják. — Jelenti az United Press. Ezekben a körökben nem lepődnek meg azon, ha a Szovjetunió helyzete a legközelebbi hetekben még rosszabbá válnék és Moszkva másodsorú S. O. S. jeleket adna. Ez meggyorsítaná a második arcvonal felállítását. Megegyeznek a körök abban, hogy a Szovjetunió

Német csapatok menetelnek Párison keresztül nyugat felé

Páris, július 29. Szerdán nyugati felé menetelő német csapatok vonulnak át Párison. Az átvonuló csapatok egy SS-küldetéshez tartoznak, amelyet most helyeztek a nyugati főparancsnokság vezetésére alá. A keleti hadszíntérről jövő harcvezető csapatok katonái közül igen sokan viselnek kitüntetéskeket, amelyeknek nagy részét a szovjet ellen folyó háborúban szereztek. A nyugatra rendelt csapatok új járművekkel és új fegyverekkel vannak felszerelve. A főparancsnok Párisba érkezett és fogadja a csapatok diszponálását. (MTI)

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Róma, július 28. Az olasz főhadiszállás 792. számú közleménye: Az egyiptomi arcvonalon a felderítő küldetések műveletei az ellenségre nézve veszteséggel végződtek. Egy járőr, amelynek egy tiszt volt a parancsnoka, fogságunkba esett. Olasz és német bombavető és vadászpilóta gépek alakulatai az ellenség hátában a hadoszlopok ellen intézett támadások során nagy eredményeket értek el. Több páncélos és lőszerteljes felgyújtottak, vagy használhatatlanná tették. A német vadászpilóták két ellen-

egyik folyó partjait. Az Aló-Dantói délre a gyalogos és gépesített kötelékek álltak a gátolbanas következtében előnyomulás során a német harc csoportok elfoglaltak két makacsul védett helységet. (MTI)

Genf, július 29. Sztalinnak nem marad más hátra, mint az, hogy második arcvonal nélkül, amennyire saját erejéből képes, tovább harcoljon — jegyzi meg London vasárnap esti híre —, mert az angolok és az amerikaiak, sajnos, nincsenek felkészülve erre a második arcvonalra és nincs is meg az az erő hennük, amelyre ilyen hadművelethez szükség lenne. (MTI)

let is megengedődött, így többek között az eppendorfi kórházat súlyos találat érte. A támadásnak a polgári lakosság köréből áldozatai vannak. A légvédelmi tüzérség, a haditengerészet lötegei és az éjszakai vadászok 45 támadó brit bombázót lelőttek. Német harc repülőgépek a szerdára virradó éjjel kis magasságtól hatósos támadásokat intéztek Közép- és Dél-Anglia fegyverkezési üzemel, vasúti berendezései és repülőtereire ellen. (MTI)

Berlin, július 29. (Német TI.) Mint katonai helyen híre jár, könnyű harc repülőgépek július 28-án fegyveres felderítés közben a brit tengerpart vidéke fölé repültek. A Birmingham elleni támadás után felderítő repülőgépek repültek a város felé és több városrészben kiterjedt tüzeket állapítottak meg. (MTI)

kel járna a támadókra. A sajtó hangsúlyozza, hogy nemcsak a szükséges erődtényezők és védelmi berendezések készültek el, hanem nagyszámú elsőrangú hadosztály is van jelen, amelyek az erődtényezőket megszállva tartja. (MTI)

Párison keresztül nyugat felé

téseket, amelyeknek nagy részét a szovjet ellen folyó háborúban szereztek. A nyugatra rendelt csapatok új járművekkel és új fegyverekkel vannak felszerelve. A főparancsnok Párisba érkezett és fogadja a csapatok diszponálását. (MTI)

Északafrikában és a Földközi-tengeren

séges gépet, a légléghajtó ülegek pedig négy ellenséges gépet lőttek le. A tengely légi alakulatai bombákat vetettek Málta repülőtereire. A bombázás következtében nagykereskedésű tüzek támadtak. A légi harcok során a brit légi erő négy Spitfire-gépet veszített. A Földközi-tengeren egyik karavánunk ellen intézett eredménytelen támadás során két torpedóvető repülőgépet lelőttünk, öt másikat pedig eltalálunk. A lelőtt repülőgépek legénységének több tagja, köztük két tiszt, fogságunkba esett. (MTI)

A Führer főhadiszállásáról jelentik: Egyiptomban az ellenség nem ismételte meg támadásait. A július 28-ára virradó éjszaka repülőink bombákkal árasztották el a suezai kikötőt és találatokat értek el a rakpartherendezésekben, üzemenyagraktárakban és a kikötőben veszteglő hajók között. Német és olasz repülőgépek támadásokat intéztek egy Alexandriától nyugatra fekvő repülőter és Málta szigetének légi támaszpontjai ellen. A támadások kö-

vetkezéskor nagykereskedésű tüzek keletkeztek.

Thaiföld együtt akar működni Japánnal

Tokió, július 29. Hirota volt miniszterelnök a thaiföldi japán bizottság vezetője visszaérkezett Tokióba és újságírók előtt hangsúlyozta, hogy Thaiföld együtt akar működni Japánnal. Bejelentette, hogy a thaiföldi külügyminiszter rövidesen ellátogat Japánba.

Bánffy miniszter: mezőgazdasági decentralizáció lesz, a mezőgazdasági érdekképviseletet bekapcsolják a földbirtoktörvény végrehajtásába

A felsőház általánosságban és részleteiben is elfogadta a milliárdos mezőgazdaságfejlesztési javaslatot

A felsőház ülésén folytatották a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Vitéz Baskay Gyula kiemelte, hogy a magyar jövővel kapcsolatos tekintetben ez a legfontosabb javaslat. Fel kell tenni a mezőgazdaság bajait. Megengedhetlennek mondtotta, hogy a helytelenül végzett talajműveléssel bárki is csökkentse a magyar föld termőerejét. A javaslatot elfogadta.

Báró Fiáth Miklós örömmel üdvözölte a javaslatot és helyesnek mondtotta, hogy adókedvezményben részesítik azokat, akik hasznos befektetéssel folytatják a termelést. A javaslatot elfogadta.

Báró Fiáth Miklós, Schandl Károly, Ostffy Lajos, Jókai Imre, Nagy Kovács Miklós felszólalásai után Czettel Jenő megállapította, hogy tulajdonképpen az átmeneti gazdálkodás alapelveit kell látni a javaslatban. Igen fontosnak tartaná a vármegyei gazdasági bizottságok és gazdasági újjáélesztését és a végrehajtó munkába való bekapcsolását. A gazdasági felügyelőnek kell segítséget kérni és a téli gazdasági iskolák szaporítását sürgette. A javaslatot elfogadta.

Gróf Jankovich-Bésán József annak fontosságára mutatott rá, hogy a háború utáni időkben versenyképesnek kell lennünk. Magyarország elpusztult, ha gazdaságilag nem készül fel idejében. Vigyázni kell az átmeneti gazdálkodásban arra is, hogy a háborúból visszatérő tömegeket hogyan tudjuk majd munkához juttatni. Különösen ennek a törvénynek a végrehajtásában nem szabad bürokratikus szempontoknak érvényesülniük. A javaslatot elfogadta.

Mutsebenbacher Emil szükségességnek és időszerűnek tartja a mezőgazdaság fejlesztéséről való gondoskodást. Szilágyi Lajos általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot, amelyet örömmel üdvözölt.

Harsányi Pál, Farkasfalvi Farkas Géza, S. Bálint György és gróf Andrássy Mihály felszólalása után

báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra. Az első világháború követő összeomlás után — mondotta — a nemzeti akarat váltotta az országépítés kemény munkáját. Erős magyarság áll itt nagyobb országban, korszerűen felszerelt honvédséggel, hatalmas barátokkal és a szilárd állami létet biztosító szellemi és anyagi értékekkel. Az országépítés hatalmas koncepciójának megvalósulása történik itt és szilárd a meggyőződése, hogy ebbe a koncepcióba szervesen beletartozik a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslat.

Tisztában van azzal, hogy a célkitűzéseket kivétel nélkül most mindjárt nem lehet megvalósítani, hanem tekintetbe kell venni a jelenlegi háborús helyzetet. Eppen ezért azonnali munkatervet dolgozott ki azokra a sürgős feladatokra, amelyeket már most meg-

lehet valósítani. Megvalósítják a decentralizációt, előrevizik a földművelésügyi igazgatást a községig és mentesítik a miniszteriumot az apró-cseprő ügyek intézésétől. A magyar mezőgazdaságot akarja tovább vinni történelmi fejlődésében. Nem jótékonyságnak akar, hanem a haladó gazdát támogatni segíteni.

Ez a javaslat nemcsak egymilliárdot biztosít a mezőgazdaság fejlesztésére, hanem annál jelentősen többet, mert hiszen számításba kell venni azokat a kedvezményeket, amelyeket a javaslat nyújt. Két úton lehet ezt a hatalmas programot megvalósítani. Az egyik a földművelési igazgatás átstrukturálása, amelyről már szó volt, a másik pedig a mezőgazdasági érdekképviseleteknek a végrehajtásba való szoros bekapcsolása. Gondoskodás történik, hogy a mezőgazdaság fejlesztésébe minél többen bekapcsolódhassanak. Ezért szakképzett kiszolgálókra és nagy tudású agrárszakemberekre van szükség.

Az alsófokú szakoktatásnál nemcsak szakismeretet nyújtanak majd, hanem meg is erősítik a kiszolgálókat az öntudatos nemzeti és keresztény gondolkodásban. Ezért minél több tanulóotthon létesítenek és szaporítják a gazdasági tanárok számát. Az akadémikákat fokozatosan négyéves főiskolává szervezik át, de a gazdasági pályára készülőknek a hároméves tanulmányi időt változtatlanul hagyják.

A szakoktatás mellett szükséges az ösztönzés és a példaadás. Ezt a célt szolgálják a községi mintabirtokok és a járási kísérleti birtokok. A javaslat szerint mintagazda csak az lehet, aki már többéves kísérleti munkát végzett és osztatlan becsülésnek örvend. A javaslat a magyar gazda mellett áll, haladó törekvéseit támogatja, de gondoskodik a termelés közérdekű biztosításáról is.

Maga is elvetendőnek tartja az intézményes kényszergazdálkodást, de mindig voltak kivételek. Téves az a beállítás, hogy a rendelkezések a magyar gazdaságszolgálat függetlensége ellen irányulnak.

Ezután az egykezelekről szóló rész fellett gyakorolt bírálatot foglalkozott a miniszter.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a felsőház a törvényjavaslatot általánosságban, majd a vita során a fontosabb módosításokon kívül kisebb stiláris módosításokat is eszközölve, a javaslatot részleteiben is elfogadta.

A javaslat előadója, báró Radványi Albert közölte, hogy a törvényjavaslatot visszaküldték a képviselőháznak. Az ülést háromnegyed 10 órakor az elnök bekezesztette.

Az olasz sajtó Kállay miniszterelnök beszédéről

Róma, július 29. (MTI.) Az egész olasz sajtó hosszú cikkekben számol be a vitézek, tűzharcosok és nemzetvédelmi keresztetek együttes értekezletéről. Ismertetik a lapok Kállay Miklós miniszterelnöknek az értekezleten elmondott beszédét. A „Corriere della Sera” különös figyelmet szentel a miniszterelnök beszédének, kiemelve a belső arcvonal biztosításának szükségességéről mondottakat.

METEOR MOZGO műsora:

Ma 5, 7, 9 órakor utoljára! Csak felnőtteknek! Izzóan szerelmes, lüktető cselekményű magyar filmek.

Kisértés

Karády, Bulla Elma, Nagy István. Pénztételek: A Gyurkovics fiúk!

Hungária filmszínház

Ma először a legszellemebb és legmulatságosabb magyar bohózat:

Nehéz apának lenni

Fősz.: Páger Antal, Szolozsny Zita, Egry Mária, Vaszary, Mály, Billics, Peti, Pethes, Komár J. stb. stb. Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor! Világhíradó!

Apollo filmszínház

Csak két napig, ma és holnap! Páger Antal a főszerepben

Erdélyi kastély

Az erdélyi magyarság küzdelmes élete az idegen elnyomás alatt.

Kölcsön ventillátorok

Földes Sándor

cégnél
Püspökipalota

Ma adják át Kormányzó Urunknak a Székely Kaput Kenderesen

A gyönyörűen faragott székely kapu felirata: Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar! Erdővidék, 1940. 9. 12, Kenderes 1942. 7. 30. Állították hálás emlékeztüléül országviszaszerző, mély hódolattal szeretett Kormányzó Urunknak a székelyvárosi bírói palotához való örök és hűségű ragaszkodással legősibb magyarjai, a székelyek.

A magyar főiskolás női kosárlabdázók fogadta a pápa

A kihallgatáson kedves epizód történt Róma, július 29. (MTI) A főiskolás női kosárlabdázó csapat nyolc tagja szerdán pápai kihallgatáson jelent meg a Vatikánvárosban. A Szentatya a trónteremben a korláthoz egészen közelálló leányokhoz lépett és magyar nyelven így szólt: *Éljen Magyarország! Éljen Maria országa! Dicséretessék az Úr Jézus Krisztus! A magyar főiskolás leányok meghatottan csillgó szemmel esőkollák meg a pápa feléjük nyújtott kezét. Ekkor kedves epizód játszódott le. Leesúszott a pápa értékes aranygyűrűje, az egyik magyar leány azonban elkapta a gyűrűt és átnyújtotta a Szentatának, aki erre magyarul mondotta: Köszönöm!*

Pénteken este érkezik Debrecenbe Lossonczy István közellátási miniszter

Az augusztus 2-án Debrecenben tartandó közellátási sajtóankétára, pénteken este érkezik Lossonczy István közellátási miniszter. A miniszter kísérelében lesznek dr. Szabó-Jilék Jenő miniszteri tanácsos, dr. Karch Pál közellátási főfelügyelő, dr. Mátyás Géza miniszteri titkár, dr. Somoss Elemér miniszteri osztálytanácsos, dr. Benkő Géza miniszteri titkár. A Sajtókamarától vezér dr. Kolosváry Borcsa Mihály elnök, dr. Gáspár Jenő igazgató-főtisztviselő fogják képviselni. Dr. Heffler István miniszteri osztálytanácsos a miniszterelnökség részéről jelenik meg a debreceni közellátási sajtóankétán.

Agyonlőtte valóféiben levő feleségét egy OTI-orvos

Halálosvégű valóperes dráma játszódott le a pestvidéki törvényszék épülete előtt. Dr. Wespri György OTI orvos több revolverlövessel megsebesítette különváltan élő feleségét, a zsidó származású Rosenthal Annát. Egy golyó eltalálta dr. Szilárdffy Szilárd ügyvédet, az asszony jogi képviselőjét is. Wespri György kórházba vitték, ahol a műtőasztalon meghalt. Wespri György dr. feleségétől már hat év óta külön élt, perük hat év óta folyt. A legutolsó tárgyalás ismét nem hozott végleges eredményt, ez bőségteljesen az orvosot.

Idegrohamában meggyilkolta gyermekét egy anya a Bajnok-utcán

Megdöbbentő tragédiáról értesítették szerdán délután a debreceni rendőrséget. Balázs Dávid pályaudvari rendőr őrszemhez izgatott külsejű, szemmel láthatóan teljesen feldúlt állapotban levő asszony rohant oda és remegő, zokogástól elcsukló hangon kezeit görcsösen tördelve mondta:

— Jjjön biztos úr azonnal velem. — Megöltem a kislányomat és kislányomat. Baltával agyonvertem őket. Odavezetem hozzájuk.

Az asszony izgatottságától eltekintve, teljesen összefüggően, értelmesen beszélt. Személyi adatait is pontosan bemondta: Sütő Istvánné Szabó Zsuzsanna a neve, kocsis neje, 38 éves és a Bajnok u. 11. szám alatt lakik. A rendőrelőállította a központi ügyeletre, ahol dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, ügyeletes tiszt, nyomban kihallgatta a görcsös zokogástól fuldokló anyát. — majd Leviczky Tibor detektív, dr. Salánki József tisztiorvos társaságában nyomban kiszállott a helyszínre. Sütő Istvánné zavart előadásából azt lehetett kivenni, hogy a kislányban még van némi élet, ezért a mentőket is értesítették. Kiszállt a helyszínre az ügyészségi megbízott és vizsgálóbíró s a csendőrség is.

Felsurolt lakás, élettelen gyermektestek

A bizottság megérkezett a Bajnok u. 11. szám alatt levő udvari kis egy szoba konyhás lakáshoz, melynek ajtaját maga Sütő Istvánné nyitotta fel. A konyhában a surolás friss nyomai látszóttak. A szobában a pamplagon pokróccal letakarva egymás mellett hevert a 12 éves kis Sütő József és 10 éves Sütő Irma vérellátott teste, lábballal fektetve egymásnak. A kislány még élt és a mentők bekötözve a fején több balta-csapástól származó súlyos sebeket, a sebészeti klinikára szállították.

A kislány azonban, akinek a fején több hatalmas zúzott seb tátongott, — azonkívül toirkán fojtogatás nyomai is látszóttak, már órák óta halott volt.

Dramai vallomás a gyermekgyilkosságról

Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos még az esti órákban részletes kihallgatást tartott a véres gyermekgyilkosság ügyében és megrázó képekben bontakozott ki a megrendítő tragédia. Az anya elmondotta drámai vallomásában, hogy a gyermekei nem mehettek

ki az udvarra játszani, a háziasszonya tilalma folytán. Egész délelőtt bent ültek a lakásban. Délben egy órákor elküldte a kútra a kislányt és egyedül maradt a 10 éves Irmával, aki a földön játszott két dobozzal szomorúan, míg kintől behallatszott az udvaron játszó gyermekek kacagása. Egyszerre nem tudja mi történt vele, nagyon nehéz lett szíve, valami roham vett erőt rajta, fojtogatni kezdte az, hogy az ő gyermekek itt kell a lakásban ülni. Felkapta a baltát és többször fejbeverte a gyermeket. A kis Irma az első ütés után ránézett panaszos gyermekszemével és rimázkodni kezdett:

— Ne bántás anyukám.

Aztán esellet, elvesztette eszméletét, vér öntötte el a padlót. Közben hazajött a fiú is. Elébe ment a konyhába és azt is lövötte a baltával. Utána becipelte a szobába, feltette a díványra a kislány mellé. Abban a pillanatban, mintha zajt hallott volna az ablakon. Ettől újból rájött az idegroham és a kislányt, akiben úgy érezte még van élet, megfojtotta.

Ezután a kislány által hozott vízzel megmosta a gyermekeket. A szobát, és konyhát gondosan felsurota, maga is megmosdott, egyedül a baltát hagyta véresen. A szobát teljesen rendbehozta és a szörnyű tett súlyát még csak most érezte át, zokogó lélekkel elindult, hogy feljelentse magát.

A bizottság megállapította, hogy az udvarban három család lakik, több gyermek kint játszott és semmit sem hallottak a lejátszódott borzalmas eseményekből. Még folyt a vizsgálat, amikor hazaérkezett a Sütő család harmadik gyermeke Zsuzsa, aki munkában volt és amikor megtudta, hogy mi történt, vad zokogásban tört ki, majd eszméletlenül rogyott össze. Hazaérkezett a szerencsétlen apa is, aki az utcán már értesült a történetekről és vad fájdalommal azokra akart támadni, akik szerint a tragédia előidézői voltak. Alig tudták megfékezni.

A kislány holttestét az esti órákban beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe és az ügyben még a késő éjszakai órákban is folytatja a kihallgatásokat dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos. Kihallgatják a háziasszonyt Harmathy Antalné is. Az éjszakai órákban érdeklődünk a kis Sütő József állapota felől, a gyermek koponyatöréssel, eszméletlenül fekszik a klinikai ágyon és kevés remény van életben maradásához.

A német katonák hebizonyítják a jenkiknek: Európába nekik is tilos a bemenet

Göbbels a második arcvonal kérdéséről.

Berlin, július 29. »A kísérlet is büntetendő« — ezt a címet adja dr. Göbbels birodalmi miniszter a Das Reich című hetilapban megjelent cikkének, amelyben alapvető módon foglal állást a második arcvonal kérdésében. A miniszter mindenekelőtt megállapítja, hogy az ügyvezető második arcvonal, amelyről azt hitték, hogy szinte kockázatot nélkülözve vállalkozás lett, ma sőt kérdőjelként mered az angol-amerikai hadvezetés elé, tele a leghalványosabb, mondhatni hatálos veszedelmekkel.

Göbbels ezután megállapítja, hogy a második arcvonal nem hozhatja Német-

országot kényserhelyzetbe. A világ egy darabig tele lesz a fegyverek zajával és a híverés hozugságaival. Akkor aztán lassan azonban, de biztosan, elindul a mi hadigépezetünk és egy szép napon az angolok Berlin felé mennek, így, nem, mint hódítók, hanem, mint hadifoglyok. Hogy Angha komolyan gondol-e nagyszabású partraszállási hadjáratra, vagy csak kísérletet fog tenni, csak mellékesen érint bennünket. A kísérlet is büntetendő. A német katonák örülni fognak az alkalomnak, hogy hebizonyítsák a jenkiknek: Európába nekik is tilos a bemenet. (MTI)

„Magyarország és Európa“ címmel tart előadást a miniszterelnök

A Nyári Egyetem idei tanfolyamának megnyitására a magyar közélet és tudományosság kiválóságai látogatnak el Debrecenbe. Dr. Kállay Miklós miniszterelnök, dr. Szinger Merse Jenő kultuszminiszter, Lossonczy István közellátási miniszter, dr. Potáky Tibor miniszter-helyettes, dr. Csizik Béla pénzügyminiszter, dr. Ghyezy Dénes igazságügyminiszter, dr. Bárányos Károly földművelésügyi és dr. Schilek Gáspár kereskedelemügyi államtitkárok és a magyar élet számos kiválósága vesz részt a megnyitó ünnepségen. A megnyitó beszédet Szinger Merse Jenő kultuszminiszter mondja. Az első előadást Kállay Miklós miniszterelnök tartja »Magyarország és Európa« címmel. A legújabb hírek szerint a megnyitó ünnepségen rész vesz Filippo An-

tusio, Olaszország budapesti követe is. Délután kerül sor a Nyári Egyetem tanfolyamainak megnyitására. Vilez Kolosváry Borcsa Mináty a Sajtókamara elnöke tart megnyitó előadást a Sajtótanfolyamon, melynek második előadója Gáspár Jenő a Kamara igazgató-főtisztviselője lesz.

Laval szenzációs kijelentései

Az »Europapress« főszerkesztőjének Laval rendkívül érdekes kijelentéseket tett a német francia viszonyról.

— A francia nem ismeri a Németország elleni gyűlöletet. Természetesen vannak lélektanilag akadályok és ez értelmetlen olyan hosszú történelmi harc után és a megszállás ténye következtében. Kétféle beke van — mondta Laval, — az együttműködés és a rombolás békéje. Azért vagyunk itt, hogy az elsőt választásunk meg.

Ha jó a penge -
jó a kedve!

ROTBART

BOROTVAPENGÉK

ROTBART
ROTBART

Vezérképviselet C. Duisberg
Budapest VIII. Rákóczi-út 19

BENITO MUSSOLINI

most jöttél be születése 59-ik évét és ezen az évfordulón a háltis magyar nemzet köszöntő szavai is eljutnak hozzá. Hogy ki van e név mögött, azt jól tudja a világ, hiszen az utolsó évtizedek világtörténelmi eseményeiben igen jelentős tényező volt. Kora ifjúságától a munkának, alkotó tevékenységnek élt és 27 esztendőskorában állott ki a közelet, amikor első ízben figyelmek let munkájára. Aztán jött az első világháború, majd következett az újjáépítő munka, amikor az új Olaszország megszületésének történelmi adatait nem lehet innmár elválasztani az ő nevével.

Minket magyarokat is közelről érint minden örömteljes állomás ennek a nagy államférfinek az életében. A legelső közt volt, aki a nagy megsemmisítő szenvedésére, néma fájdalomra jelfigyelt és mellénk állott, hirdette, hogy az igazságtalan békeparancsok helyett igazságos békét kell teremteni. Első volt, aki a gyűzők között bennünk is megállta azt a nemzetet, mely a történelem folyamán sokat adott a világnak. A magyar nemzét soha se fogja elfelejteni ezekben az időkben kapott biztatást és a feléje nyújtott baráti kezét tevékenyen halásznok mutatta magát akkor, amikor Európa népei éppen az olaszok ellen fordultak. Az abesszin kérdésben mi voltunk azok, akik vállaltuk a következményeket, de az olasz nemzet joga mellett törtünk pálcát...

Azóta sok minden történt és történik. Mussolini ma is ott áll a világ fórumán és tevékenyen irányítja vaskézrel szövetségeseivel a kialakuló új világ küzdelmét. Csak most olvassuk, hogy kerek egy hónapot töltött kint az arrikai fronton katonái között, hogy példátadó hősi kiállással mutassa meg, mi jelent ma népezernek, politikai irányítónak lenni...

Ötvenkilenc esztendőskorában, annulalva ezt tevékenységgel és odaadással járhadhatatlannul dolgozik népe és az új Európa kialakításán.

Mi is hálával fordultunk a Gondoskodás felé és kérjük, hogy Benito Mussolini még hosszú évekig álljon népe boldogítására nemzete jóára a kormány rúdja mellett és hirdesse törhetetlen kedvvel és férfierővel az igazság dalaát...

Tankönyvárusításra kijelölt kereskedők Debrecenben és a megyében

Debrecenben könyvárusításra kijelölt kereskedők: Antalffy József, dr. Bertók Lajos, Böhm István, Csáthly Ferenc et, Fekete Tibor, Harmathly Ferenc, Springer József, Szent István Társulat fiókja, Meliusz könyvkereskedés. Hajdúhadházon Kállay János, Hajdúböszörményben Bácsy István nyomda és lapkiadó et., Piko József, Polgáry Bálint, Hajdúdorogon Koszta Imre, Hajdúnánáson ifj. Daróczy Antal a kijelölt kereskedők. Hajdúszoboszlón nem történt kijelölés.

Izléses és jóminőségű

selyem, szövet, vászon, harisnya, női és férfi fehérnemű

Hihetetlenül olcsón kapható!

őzv. Weichinger Béláné Balogh Mária
Ferenc József-ut 55.

Magyar honvéd felszabadító útja a borzalmak birodalmában

(Honvéd hadtudósító szárad,
Gyárítás Ferenc hdp. őrm.)

Donmenti faluban vagyunk. Szovjet fogadalmak szerint nem is falu ez, hanem 108 „ház”, európai értelemben félszerekből álló kolchoz-tanya. A visszavonuló oroszokat irtalmatlanul szorongatják a mieink. A falutól alig néhány száz lépésre szólnak a puskák, kelepnek a gépfegyverek. Körülnézünk. Könnyező öreg asszonyok, széles mosolyú menyecskék, leányok és feltűnően sok férfi bámulja gyors ütemben előnyomuló honvédeinket. Tolmács után kiállunk.

Orosz szóra csupa fiú mindenki.

— Ügy vártuk, mint az Istent, ezeket a szabadságot hozó katonákat — mondja Volkova Elisabeta Dimitrijeva 85 éves asszony.

— Miért? — vágjuk útját a szóradalmak.

Mesterkéltetés nélkül jön a válasz:

— Mert rettenetes volt az élet, aram. Kibírhatalan. Ha még egy-két évig így kellett volna élni, elpusztultunk. Mindenünket elszedték, mindenünkkel kiforgattak a kommunisták. Előtte pusztultak éhen emberek, barátaim és barátomim elszórt teleteim lettemek el. Kényszermunkára vitték el testvéreimet. Hírt sem hallottam többé felőlük.

— Szegények voltunk azelőtt is. Alig volt földünk — folytatja. — De legalább a sajátunkkal szabadon rendelkezünk. A kolchoz-rendszer bevezetésével kezdődött népünk tragédiája. Földbirtokosunkat elvitték. Családját elkergették. Akiknek földjük volt, ukázt kaptak: tulajdonjoguk megszűnt. Azonnal jelentkezzenek munkára a megszervezett kolchozok keretében. A gazdák túlnyomó többsége megtagadta a rendelet végrehajtását. Körömszakadtáig ragaszkodtak a földjükhöz. Elképesztő megtorlás következett. Tömegesen hurcolták fogházba az embereket. Amikor már a rácsok nem tudták befogadni a hatalmas embertömeget, még kegyetlenebb eszközökhöz folyamodtak. A „rend- és fegyelembontó” gazda háza közvetlen közelében árkot húztak. Szigorú parancsokkal őrt állítottak: az árkot senkinek sem szabad átlépni. Ehen kellett elpusztulni.

A körülállók megerősök. Nincs ebben hiúzás.

Arra vagyok kíváncsi, milyen volt a viszony a mezőgazdasági munkás a munkaadó kolchoz, illetőleg állam között.

— Minden mezőgazdasági munkás 500 négyzetméter területet kapott a háza körül. De nem ingyen! Az így rendelkezésre bocsátott terület használatára fejében legalább 80 napot dolgozott a kolchozban minden ellenszolgáltatás nélkül. Tehenet, sertést, baromfit is tarthatott. A tehénért évente 110 liter tejet, 32 kilo húst, tyúkokért 100 darab tojást és juhonként 200 gramm gyapjút kellett beszállítani. A sertést esetenként külön adózták meg: szalonnát kellett a kolchozraktárába vinni...

— A legkisebb adó évi 400 rubel. Volt azonban olyan mezőgazdasági munkás, aki 1500 rubelt, sőt ennél is több adót fizetett. Az adó a tehének számához igazodott. Három tehen már évi 1500 rubel adót jelentett.

Előzetesítés zsarolás ez, ha figye-

lembe vesszük, hogy a kolchoz évente 50 rubel készpénz bért fizetett munkásainak.

Egy héten kétszer ettek...

— Nagyon jó és kivételes esztendő volt, amikor a napi kereset két kilóra emelkedett. Három évvel ezelőtt kolchozunkban 300 napot dolgoztunk és fejünként 200 kilo gabonát kaptunk. Ezt sem vihettük el teljes egészében, kifőnként 30 dekát hadikölcsönbe vontak le.

— Ilyen terhek mellett miből éltek?

— Nem élet a miénk — mondja az orosz s a többiek bólintanak. — Akár hiszik, akár nem, volt olyan hét, amikor csak kétszer ettünk. Krumplics és tejben éltünk és élünk. Mindenünket elvették a templomból átalakított raktárakban gyűjtötték, majd elszállították.

— Miért türték ezt a felháborító galibáságot?

— Miért?! Az életünkért! Minden gazdaságnak megvoltak a maga kémjei. Ha valaki egy zuglódo szót kiejtett, vagy elégedetlenkedett, nyomban lefoglalták, tíz-tizenöt esztendőre ítélték, Szibériába vitték.

— Ha valaki 20 perc késéssel érkezett munkahelyére, bíróság elé állították és hat hónapra ítélték. Ezt a hat hónapot ugyanannyi időre terjedő ingyen munkával megváltotta. Visszaesés esetén már egy évre ítélték a munkást. Harmadszor elvitték... Az így elhurcolt emberek még most sem kerültek elő.

Jóképű menyecskét szólított meg: mondjon valamit a házasságról. Nyíltan beszél a kérdéstről.

— Férfi és nő egyaránt szabadon választotta és változhatta a párját. A házasságkötéshez és felbontáshoz két tanu kellett. A vőlegény és menyasszony tanu jelenlétében jelentkeztek a községi szovjet tanács titkárnál és előadták: házasságra akarnak lépni. Az elhatározást rögtön bevezették az anyakönyvbe. A házasság felbontása ugyanígy történt.

Gúzsakötött lelkiismeretek...

Meglepetéssel halljuk: a község tanítója itt maradt. Feodor Dimitrievics jó ember — hangzatoskák a falusiak.

Alig van bátor a lakásában. Az is ütött-kopott. A falon kezdetleges festmények éktelenkedtek keret nélkül. Kérdés nélkül kapjuk a felvilágosítást:

— A szovjet-rendszer a szellemi és ipari munkásokat igyekezett maga mellé állítani. Az utóbbi négy esztendő óta leszámlálva a fizetésükből éppen kijöttünk. Félre azonban semmit sem tettünk és ingóságot sem vásároltunk. Minek és kinek? A rendszer nem ismeri öröklést. Halál esetén az államra maradt minden. A szovjet-rendszer egyik legnagyobb betegsége a mániák élés...

— A szellemi munkásokat rendszerint a kerüllet szovjet tanács nevezte ki politikai megbízhatóság szem elött tartásával. Ő is csapta el minden hájvebb indokolás nélkül — azonnal. Megtörtént, sőt napirenden volt, hogy iskolák és hivatalok élére 21—22 éves emberek kerültek minden komoly tudás és tapasztalat nélkül mert vezető csak pártember lehetett.

— Mennyi volt a fizetésünk? Órára dolgoztunk. Órabérünk volt mint hármelyik ipari munkásnak. Hetenként legalább 18 órát kellett tanítanunk. Nyári szünidőben kötelezően kolchozban dolgoztunk. Minden szellemi munkás gazdaságokban föltötte a szabadságát. Hadd lássa a nép: a vezetők is dolgoznak. Erre az időre természetesen mi is egy, jobb esetben másfél kilo gabonát kaptunk naponta. Más fizetésünk nem volt. 25 évi működés után nyugdíjba lehetett menni havi 150—200 rubel fizetéssel. Az utóbbi időben havonta 1000 rubelt kerestem. Pénzünk vásárló értékére jellemző: egy pár használt gumitápu cipőt sem tudok venni a fizetésemből. Csizmáról nem is beszéltem, mert az 3000 rubelnél kezdődik...

— Tehetetlen bábok voltunk a terror kezében — hangzik a válasz. — Meg sem volt szabad látni a nép nyomorúságát. Kémek és besugók serege élt körülöttünk. Ha valakinek az arca rándult meg az égbeköltő igazságtalanságok láttán, másnap már nyomtalanul eltűnt. Elvitték. Milliós számra sínylődnek ilyen emberek.

Fegyverkezés miatt...

Rettenetesen hajszolták a termelést.

Nőket és gyermekeket kényszerít a szovjet, hogy csapjanak fel orvlövésznek

Stockholm, július 29. A németek és szövetségeseik keleti támadásának vilámcapasszerű sikerei, amelyek a Szovjetuniót megfosztották az ellendállás folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges mezőgazdasági és ipari erőforrásaiktól, igen élesen és egyre fokozódó aggodalmat keltenek Moszkvában. A szovjet lapok már nem is próbálják titkolni nyugtalanságukat és kétségbeesett felhívásokban újabb áldozatokra hívják fel a népet. A Pravda a következőket írja: Az ellenség mélyen benyomult az országba. Meg kell állítani és meg kell semmisíteni, bármibe kerül is. Testünket, életünket, vérünket kell áldozni erre a célra. Ezeket a napokon

DEBRECZEN 4. OLDAL.
1942 VII. 30.

Könyvel, szervez, egyeztet, ellenőriz
mérleget, értelmiségi bejelentést készít, könyvviteli szak ismereteket tanít
Könyvelésiszakiroda
Vörösmarty-utca 24. szám.

a szovjet urát Mindent fegyverkezésre fordítottak. A legutolsó embert is azért dolgoztatták, nyúzták, hogy minél előbb rendelkezésre álljanak azok a fegyverek, melyekkel könnyűszerrel meghódíthatják a világot. Aki ennek a gondolatnak és célkitűzésnek útjába állott, azt eltehték láb alól. Nyomor és nyomor látható mindenhol. Ordít, égrekiált az orosz nép rettenetes szenvedése.

A szovjet paradicsomban mindenki ormótlan szekeret húz, melyből gyilkoló szerszámok néznek a világ felé. Néznek, de már nem sokáig.

Az igazságszolgáltatás órájának mutatója a tizenkettős számhoz közeledik.

minden polgárnak az a kötelessége, hogy tagja legyen a hadseregnek. Semmiféle kifogással sem lehet kibujni a kötelezettség alól, mindenkinek meg kell tanulnia a puská kezelését, a kézi-gránát dobását és mindenkinek a harcra kell lennie. — Ez a felhívás rávilágít arra, hogy a szovjet vezetői beismerik a helyzet válságosságát és azt, hogy a fegyveres erő elegenden a németek és a szövetségesek előnyomulásának feltartóztatásához. A szovjet hatóságok a legszigorúbb fenyegetések kíséretében helyezték azt követelték, hogy minden polgár ember — nőket és gyermekeket sem véve ki — ragadjon puskát és csapjon fel orvlövésznek.

Amerikai lap inváziót követel az európai szárazföld ellen Sürgeti, hogy „járjanak elől” az angolok

Genf, július 29. A „Newyork Daily News” azt követeli, hogy indítsanak azonnal inváziót az európai szárazföld ellen, mert csak így lehet a háborút megnyerni. Az invázió végrehajtásában az angoloknak kell előljárniuk, mert hiszen ők vannak a legközelebb Európához s nagy és jól felszerelt hadsereggel rendelkeznek. Churchill 1941 januárjában kijelentette, hogy négymillió angol katona áll fegyver-

ben s később ez a szám ötmillióra emelkedett. Ezenkívül Anglia üzenté meg a háborút, hogy a lengyelek számára megvédje a korridor és Danzigot. Ha a szövetségesek megvárják azt a pillanatot, amikor már kémiillió, vagy még több amerikai katona áll angol földön, akkor a legnagyobb valószínűség szerint már elmulasztották a legkedvezőbb alkalmat. (MTL)

Dr Scheffler János szatmári püspök, nagyváradi adminisztrátor pásztorlevele dr Lindenberger Jánosról

Most jelent meg dr. Scheffler János szatmári püspök, nagyváradi egyházmegyei apostoli adminisztrátor hatodik pásztorlevele, mely megemlékezik a debreceni plébánia három részre osztásáról, majd így folytatja dr. Lindenberger János debreceni prépost-plébános, nagyváradi kanonokhoz:

— Még az elmúlt év szeptember 30-án előterjesztette Méltóságod a debreceni plébániáról és a vele kapcsolatos kispapostói javadalomról való lemondását, korára és szembetegségére történt hivatkozással. Az egyházmegyei főhatóság és a debreceni plébánia külső körülményei csak most teszik lehetővé a kérelem teljesítését s folyó évi augusztus 1-i hatállyal a lemondást elfogadva Méltóságodat a debreceni plébánia vezetésétől felmentem s ennek következtében a plébániát s a vele kapcsolatos kispapostói javadalmat jogilag és tényleg megüresedettnek jelentem ki.

— Több, mint két évtizedes lelkipásztori munkahelyét hagyja el Méltóságod, amikor Debrecenből távozik, ahol mind magyar hazánkra, mind katolikus közéletünkre sokszor válságos, de mindig nehéz időkben végezte azt az

alkotó munkát, amely 23 éven keresztül a debreceni plébánia terhei mellett a csonka egyházmegyei rész minden gondjával megnehezédett.

— Azon tiszteletlen és szeretetlen kívül, amit hívei legszebb ajándékul Debrecenből magával hoz, legfőbb Pásztorunknak, az Úr Jézusnak áldása legyen jutalma. Akinek jósága engedje meg, hogy a Szekeskáptalan, amelynek körébe visszatér, még sokáig láthassa és élvezhesse testvéri és mindig úmulató tevékenységét.

Dr. Scheffler János megleghangú méltatása bizonyított arra, hogy az egyház főhatóság is éppolyan elismeréssel van dr. Lindenberger János debreceni munkája iránt, mint a debreceni hívek, akik szeretetükbe fogadták a kiltűnő főpapot s nem feledkeznek meg róla sohasem.

Szücs Kálmán képviselő belépett a MÉP-be

Szücs Kálmán képviselő levelet intézett vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszterhez, a MÉP országos elnökéhez, amelyben bejelentette a pártba való belépését.

— Copalahári radzsa, az indiai kongresszusú párt ellenzéki vezetője Gandhival találkozik. Céljai még ismeretlenek.

HIREK

"DEBRECZEN"

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérenház). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8 70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálatát július 25-én reggel 8-tól, augusztus 1-én, reggel 8 óráig: „Kigyó” Plac u. 31, telefon: 30-95. — „Tisza” Péterfia 61, telefon: 24-52. — „Csillag” Árpád-tér 1 sz., telefon: 29-82. — „Szent Háromság” Homokkert, Szoboszlai Kálmán u. 14, telefon: 17-09. — „Mátyás király” Nyilastelep, tel.: 32-01.

Kevesen tudják Debreczenben,

... hogy Debreczen legrégebb földesurai ezek voltak: V. István korában a Káta nemzetségből származó Miklós, később ennek fia Rofoy, kinek örökösei felvették a Debreczeni nevet, ezek kihaltával a család közeli rokona, Dózsa, Dózsa kemény, vitéz katona volt s számos haditettei után 1322-ben az ország nádora lett. Nagy uradalmának központjává Debreczen tette s így Debreczen megalapozójának Dózsát kell tekinteni. Ő rakatta le alapját a Szent András templomnak, a Nagytemplom őseinek.

... hogy a Vár utca neve is Dózsa emlékére őrzte. A Vár utca táján állott ugyanis Dózsa hatalmas várkastélya.

... hogy „gazsi” nemcsak név lehet, hanem a szürszabónak, ennek az őslétrebeceni mesterségnek szerszáma. A szürszabó fonaltartó állványának a neve „gazsi”.

... hogy harminc éve, 1912-ben szedték le a Kistemplom tornyáról a gombot a csillaggal és vitorlával. Ebben az évben építették át a templom tornyát a mai bástya formára.

— A Budapesti Közlöny esztétikái száma közül az iparügyi miniszter rendeletét a többrétegű ragasztott zsákok (nátronszákok) forgalmának szabályozása tárgyában.

— A sütőiparosok figyelmébe. A Debreczen és Vidéke Ipartestület sütőszakosztálya f. hó 30-án, délután négy órakor az Ipartestületben fontos ügyekben szakosztályi ülést tart, melyre a tagok pontos és okvetlen megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

— Az Ipartestület előjárósága ma délután 6 órakor ülést tart. Több érdeknek ígérkező ügy szerepel napirenden. Fábián József lemondott építésmesteri szakosztályi elnöki tisztéről. — a számvizsgáló bizottság jelentést terjesztett be, személyzetügyi nehézségeket vitatnak meg s több tárgyat melyek az Iparosság életének ügyvitelét érintik az ülés elején tanoncszabadtás lesz.

— Rohamosztagokkal együtt képezték ki az első haditudósítók Amerikában. Főfeladatuk, hogy pontos tudósításokat közöljenek az eseményekről.

— A MÁV nyugdíjasok Asztaltársaságán, szombaton este 7 órakor tartja összejövetelét a Szárnyaskerékben.

— Norvégiában halból készült a sajtot. A bergeni állami halászati intézet kutató osztagján végre eredményt hoztak azok a kísérletek, amelyeket tengeri halakkal készítek saját nyérése céljára. Rövidesen forgalomba kerülnek a halból készült sajtok.

— Rácz Janesi ismét muzsikál a Pál sörözőben. Rácz Janesi, a debreceni úri közönség közkedvelt primása betegsége miatt rövid ideig tartó pihenőre kényszerült. A pihenő használt, a népszerű primás kigyógyult betegségéből. Utána Parád-fürdőn üdült Rácz Janesi, most pedig bevonult szabadságáról, ismét áll a alá vette a hegedűt s szívet simogató dalai ismét felcsendülnek hegedűjén a Pál sörözőben. A szórakozni vágyó debreceni úri közönség nagy örömmel értesül, hogy kedves primását ismét hallgathatja s muzsikája mellett vígadhat. Távolléte alatt Balogh Suha József, a veje muzsikált a Pál sörözőben, most aztán ismét Rácz Janesi veszi kezébe a vonót s az ő muzsikája áradt el mindenkit, aki mulatni, vagy feledni vágyik...

450 évvel ezelőtt fedezte fel Amerikát Kolumbusz Kristóf

Az idén van 450 éve, hogy a merész génuai tengerész, Kolumbusz Kristóf 1492-ben, öt heli utazás után az Atlanti óceán túlsó felére ért. Ma, midőn fél évezred után a világ figyelme ismét az Atlanti óceán felé fordult, ahol minden idők legnagyobb tengeri csalája játszódik le a tengerek igazi szabadságáért, az egész világ felidőzi az óceán hősiútjának emlékeit, akit kortársai száműztek, tömlőbe vetettek és szegénységben hagytak meghalni. Számos irodalmi termék dicsőíti Kolumbusz vállalkozását úgy legenda, mint regény vagy történelmi munka formájában, sőt újabb időkben már a színpadon is megjelent a nagy génuai alakja.

Talán csak mi értjük meg először teljesen Kolumbusz tetteinek nagyságát, talán csak mi vagyunk annak az új korszaknak fia, melynek kapuit ő nyitotta fel először előttünk. Kolumbusz mellett vagy ellen írt könyvek egész könyvtárt töltöttek meg. Nem egészen 10 évvel ezelőtt történt, hogy a spanyol Carbia be akarta bizonyítani, hogy Kolumbusz nem jutott túl a Kanári szigeteken. Csak midőn egy milánói kiadó-vállalat közzé tette Kolumbusz hajónaplóját, szünt meg a Kolumbusz ellenes irodalom. Ez a hajónapló az emberi szellem és akarat legkiválóbb bizonyítékai közé tartozik.

Természetesen mindnyájan tudjuk, hogy nem Kolumbusz érte el először Amerikát. Már másfélszer évvel előbb hajóztak föníciai és karthágói kereskedők azon a vizeken, amelyeket akkoriban a legendás Atlantisz földről »Mare Atlanticum«-nak neveztek. Majdnem biztosnak vehetjük, hogy ezek az ókori vállalkozók Közép-Amerikával élénk kereskedelmet üztek.

Az akkori művelt világ azonban aligha vett tudomást ezekről a kapcsolatokról. Csak a könyvnyomtatás művészetének feltalálása kezdte felébreszteni a szellemeket hosszú álmukból. Ismét hírek jöttek egy távoli földről Európába. A tudósok és hajósok most már nem akartak addig nyugodni, míg meg nem bizonyosodtak afelől, hogy az utazásokon tett megfigyelések a különböző számításokkal és felleveésekkel

összeegyeztethetők-e!

Habár a fáradhatatlan kulturmunka az új világról nyert összes korábbi ismereteket kétségtelenül felfedezte, mégsem sikerült a nagy génuai dicsőséget ezzel kisebbíteni. A világraszóló felfedezés dicsősége minden időkre Kolumbusz nevéhez fűződik, aki az Atlanti óceánt éppen ott hajózta át, ahol az európai és amerikai szárazföld között legnagyobb a távolság. Sem különböző elődeinek utazásai, sem kortársainak irigysége és ellenszenvé, sem Bobadillo tengeri bilincsei, sem az intrikáló spanyol udvar által kieszközölt megfosztás minden tiszteltől nem tudták ezt a dicsőséget elrabolni. Tudjuk, hogy Kolumbusz nyugat felé vezető útján Indiát és nem egy új világrészt vett elérni, tudjuk, hogy a tulajdonképpen amerikai szárazföldre nem lépett, de mégis ő marad az úttörő, az óceán első meghódítója. Mert senki sem akart ő előtte új földet elérni vagy felfedezni, senki sem keresett új tengeri utat nyugat felé, mindnyájukat a véletlen vezette Amerika földjére. Kolumbusz azonban előre megfontolt terv szerint és pontos számítások szerint akarta át-hajózni az Atlanti óceánt. Csak aki ért a vállalkozást helyesen értékeli, tudja Kolumbusz nagyságát felfogni.

* Új tanfolyam kezdődik augusztus 1-én a Simai gyorsíró, gépíró-, és szépíróiskolában. Plac utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 1359/1941—42.

* Vattay lánciskolában augusztus 5-én diákkölon kezdődik. Kossuth 11. Szombaton össztánc.

* Zászlók, lobogók, légoltalmi jelvények Pethő díszműűrű kézimunka üzletében, Szent Anna u. 10. Színehagyott zászlót újra átcsere.

— Hitler táviratot küldött Mussolininak a Duce 59. születésnapja alkalmából.

— Hadiértekezlet a Fehér Házban. Roosevelt elnök Marshall tábornok, Leahy és King tengerenyrok részvételével a Fehér Házban fontos hadiértekezlet volt.

Utalvány nélkül!

Női lakcipő bőrtalpú
Női színes szandalett bőrtalpú
Férfi fél és száracipő mozaik bőrtalpú
Férfi nyárcipő mozaik bőrtalpú
Női gumi hócipő jó minőségű külföldi áru

Utalványra:

Női és gyermek fél és száras
bőrtalpú cipőkből nagy választék.

Kontsek Cipőüzletben

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942. VII. 30.

Rád gondol mindig a párod...

Este van már takarodót fujnak,
Messe száll a kürt zengő szava.
Szerte-széjjel est fények gyúlnak,
Lelketek is messze száll, — haza.

Képzletben ott vagyok most nálad,
Gyöngéd kézzel simítom el ágyad,
Édesebb lesz így az álmod.
Rád gondol mindig a párod...

Zeng a kürt szava,
Bonne sir lollam halk dala,
S elmondja neked,
Hogy párod mily nagyon szeret.

Képzletben ott vagyok most nálad,
Gyöngéd kézzel simítom el ágyad,
Édesebb lesz így az álmod.
Rád gondol mindig a párod...

Cser Katalin Éva.

A befőzési cukorutalványokat csak péntekig váltják be

Figyelmeztetem a cukorárulássalal megbízott kereskedőket, hogy a kiadott befőzési cukorvásárlási engedélyeket csak az 1942. évi július 31. napjáig szabad beváltani. A kiskereskedők üzletükből, a nagykereskedők pedig raktárükből 1942. évi július hó 31. napja után befőzési cukrot ki nem szolgáltathatnak, illetőleg ki nem szállíthatnak, még abban az esetben sem, ha az ipari cukor után járó adó többletet a vásárló befizette. Polgármester.

Milyen telünk lesz?

A népi megfigyelésekre támaszkodó »Szépszendős Jövendőmondó« az elmúlt heti Jakob és Anna napok időjárásából már a téli időre következtet és megállapítja, hogy Jakob napjának délelőtti a karácsony előtti, délutánja pedig a karácsony utáni időt mutatja. Jakob napja szombaton volt és mivel szombaton úgy délelőtt, mint délután ragyogóan szép volt az idő, így remélhetjük, hogy úgy karácsony előtt, mint után szép téli idők lesz. Hogy milyen az a szép téli idő, arra nézve a Szépszendős Jövendőmondó nem ad bővebb felvilágosítást, csak annyit mond, hogy ha Jakob napján esik az eső, akkor karácsonykor is esni fog.

Anna napja vasárnap volt és ezzel a nappal kapcsolatosan azt tartja a néphit, hogy ha ezen a napon a hangyák bolygokat készítenek, akkor esős télre van kilátás. Sajnos, nem figyeltük meg, hogy mit csináltak vasárnap a hangyák és így nem tudjuk kedves olvasóinknak teljes bizonyossággal megjósolni, hogy esős lesz-e a tél vagy sem, de tekintve az előbb említett Jakob nap szép időt, mégis inkább »szép« téli időre mérünk következtetni...

— Marólgmérgezéses szállították be a berettyóújfalui kórházba Boruzs Eszter 22 éves szerepi leányt, akinek súlyos az állapota. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy miért akart meghalni a 22 éves leány.

— Az árpával rakott szekérről lezuhant Erdős József 17 éves gazdasági cseléd és igen súlyos sérüléseket szenvedett. A klinikán vették ápolás alá.

— A Vörös Csillag a hadihelyzetéről. A szovjet hadsereg hivatalos lapja, a Vörös Csillag írja: A szovjet kötelek a Don alsó folyásánál nehéz helyzetben vannak és nem tudják feltartóztatni a tengelycsapatokat további előretörésükben.

Kerékpárkereskedők! Műszerészek! Ügynökségek!

Scheyer József Iván kerékpárnyakkereskedő cég főnöke, az általa forgalomba hozott 159.800 értékű, komplett felszerelt TÜRAKERÉKPÁROK kerékpáralkatrészek, kerékpárgumi pótlónak és műszaki cikkeknek átvételére agilis és tökéletes megyei képviselőt keres. Bika-szálló portás.

Debreceni babák és csángó gyerekek...

Szívet simogató, kedves történetet hallottunk a minap. Szólt pedig a debreceni Boldog Margit Leányklubról és a bácskai csángó gyerekek kapcsolatáról. Talán nem is időszerű a történet, hiszen rég elmúlt már karácsony, amelynek gyertyafényes, fenyőillatú idejében történt, de időszerűvé teszi az a szeretet, amely belőle kiárad s összefűz debreceni magyar úrlányokat és bácskai szegény gyerekeket.

Karácsony előtt a debreceni Boldog Margit Leányklub tagjai szorgos munkával dolgoztak összeállításukon: babákat készítették, gyönyörű, színpompás öltöztet, aranyos magyar babákat. A dolgozó leánykezek munkája nyomán egymásután sorakoztak a babák, fiúk, leányok, matyók és más népiéletben pompázók.

Aki látta, örült a szíve, ha végig nézett a szebbnél szebb babákon és csak dicsérhette az ügyes leányokat, akik éretlen vázszáltak a színes vásznak, selymek apró darabkáiba.

Nagy volt a keletje a babáknak a Boldog Margit Leányklub karácsonyi vásárán is. A babák fele odakerült a bácskai úrigyerekek karácsonyjára alá, mint a szerető szülők ajándéka, vagy pedig vitrinek díszé lett a leányok készítése szép babá. De a kész babák csak a felét adták el a Boldog Margit Leányklub hölgyei, hiába lettek volna a többi babáknak is vevői. Azok más célra készültek, más útra voltak indulandók...

Karácsony ünnepe előtt pár nappal bezárult a vásár, a babák nagy dobozokba kerültek s a dobozok tetejére ez a felírás: A csángó gyerekeknek küldi a debreceni Boldog Margit Leányklub, dr. Németh Kálmán bácsijózzseffalvai plébános címére.

Ott lenn a Bácskában pedig kará-

csányra készülődtek a csángók. Amiót, sajátos és érdekes népszokásokat felidézett Luca-nap előtt, egymásra jöttek az ajándékok a csángó gyerekek első magyarországi karácsonyjára alá. Dr. Németh Kálmán, a bácskai csángók leghíresebb plébánosa postájában mindig jöttek az ország minden részéről csomagok, az egyikben élelmiszer, a másikban ruha, kötött holmi, kis csizma, a harmadik cukorkát, csokoládét hozott, a negyedik gyermekjátékokat. A szeretet csomagjaiból szinte minden bácsijózzseffalvai gyerekeknek jutott. Elérkezett a karácsony szent ünnepe, azonban még mindig volt harminc józseffalvai gyerek, akiknek a Jézuska, — ügylátszott — üres kézzel jön...

Kérő szívet fordult ekkor dr. Németh Kálmán és a sok kicsi gyerek, akik közül a legtöbb már kapott volna ajándékot a kincsetosztó karácsonyi Jézustól, az Ezek Urához, segítsen rajtuk és tegye meg, hogy a harminc kis csángógyerek is kapjon valamit, amit a szeretet küld...

Az ina közben jött a postás. Csomagokat hozott, a bélyegző debreceni volt rajtuk. Bennük a debreceni leányok csodaszép babái, számszerint harmincan...

Hálánakre nyílt a pap és a sok kicsi gyerek ajka karácsony estéjén ott, lenn a Bácskában, Józseffalván. Hátat adtak Istennek, akinek olyan érzően melegszívű leányai vannak, mint a debreceni Boldog Margit Leányklub hölgyei...

Eddig tart a történet, amelynek halatán jóleső melegséget éreztünk s a szemünk előtt láttuk azt a festő ecsetjét ihlető képet, amint a bácsijózzseffalvai plébánia egyszerű szobájában csillogó karácsonyfa alatt babákkal játszik harminc csángó csöppesség...

A Kereskedelmi Leányközpiskola évkönyve

Dr. Versényi Klára igazgató szerkesztésében jelent meg a Debreceni Kereskedelmi Leányközpiskola 1941—42. iskolai évről szóló évkönyve, az iskola fennállásának 32. évében. Az évkönyv beszámol az iskola múltjáról és az 1941—42. iskolai év történetéről. Különösen érdekes az egészségügyi viszonyokról való beszámoló, melyet dr. Ruzicskáné, dr. Prisztás Gizella iskola orvos vizsgálata alapján állítottak össze, ez a vizsgálata kiterjedt mindenre és teljes egészségügyi képet adott az iskola növendékeiről. Az iskolai év történetének beszámolójában láthatjuk, hogy az intézet minden tanulmányi, vallás-erkölcsi és hazafiúi téren buzgón vette ki részét és eredményeiben nagyszerű sikereket ért el. A tanulmányi eredmény meg éppen jó, mert jelesrendű 34 tanuló, 11 százalék, jó rendű 95 tanuló, 32 százalék, megtelet 115 tanuló, 30 százalék és az osztályt csupán 8 tanuló ismétli meg, 5 százalék.

Kiváló eredményt és jó magaviseletet tanúsító növendékek közül, mint legjobb eredményűek a következők tanulóik: Bacsó Erzsébet, Puskár Ilona, Rozember Agnes, Sipos Erzsébet, Jánosik Ilona, Rácz Emma, Enyedi Mária, Horváth Olga, Hornyák Katalin, Klein Magda, Fekete Pálma, Gortva Éva, Nagy Katalin, Szendrei Mária, Toókos Enikő, Haró Margit, Szalay Mária, Csáthy Klára, Fényes Márta, Kiss Mária, Papp Margit, Weisz Zsuzsa, K. Nagy Margit, Petrilla Mária, Kende Éva, Balog Katalin, Burger Marianna, Kovács Irén, Kovács Ilona, Lőrincz Katalin, Sipos Vera, Ferenczy Ilona, Helmezi Vilma, Kovács Erzsébet, Lőw Agnes, Muhi Erzsébet, Muhi Margit.

Az intézet 22 tanárral működött, illetve óraadókkal.

Az ifjúsági és általában intézeti egyesületek igen szép eredménnyel működtek az év folyamán, különösen a Diákaptár végzett jó munkát, mely 7000 pengőlt jegyzett az erdélyi nyereségek között.

A sikeres, eredményekben gazdag tanévről szóló értesítőt a tudnivalók zárják be a jövődől tanévről és a statisztikai adatok.

Az új idők követelményét mutatja, hogy ez az iskolatípus mutat legerőteljesebb fejlődést. Évről-évre gyarapszik a beiratkozók száma és az érettségi után nyomban elhelyezkednek a végzett tanulók, sőt már érettségi előtt lekötik őket köz- és magánvállalatok, intézmények. Az érettségi után az iskolai életben is részt vesznek. Az évkönyvet a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. állította ki izlésesen.

A harctérre üzenhet rádió a Budapesti Nemzetközi Vásár közönsége

A postavezérgazgatóság és az illetékes katonai hatóságok engedélye alapján a vásár studiója vaszlemezre veszi fel. A továbbítás Budapest I. hullámhosszán történik, alkalmas időpontban. A vásáron feladott üzenetekre a harctérrel érkező válaszokat a Vöröskereszt rádiószolgálatának rendes bajtársi közvetítései keretében fogják közvetíteni.

A vásárra utazó vidéki közönség fenti rendelkezések szerint tehát jól teszi, ha magával hozza azokat az iratokat, amelyekkel igazolni tudja, hogy hadbavonult katonák hozzátartozója.

Aki csak néző lehetett saját esküvőjén. Nem mindennapi körülmények között zajlott le a napokban a németországi Nephthenben egy esküvő. Egy őrmester keleti harctéren felettesitől távházasságkötésre kért engedélyt és az engedély megszerzése után hazaküldte a szükséges iratokat, hogy a menyasszony a helyiell anyakönyvvezető előtt, ha magánosan is, elrebeghesse a boldogító igent. A sors azonban másként határozott, úgyhogy az őrmester váratlanul szabadságot kapott és még az ünnepélyes aktus lezajlása előtt megérkezett falujába. De nincs öröm ürmön nélkül. A völgyény résztvehetett ugyan esküvőjén minthogy azonban engedélye csak távházasságkötésre szűlt, a bürokrácia legnagyobb diadalára csupán — nézőként lehetett jelen.

Az Egyesült Államok hadianyagot, vasúti anyagot és mezőgazdasági gépeket szállít Törökországnak.

Az EL-NH gőzös tegnap futott ki egy angol kikötőből, hogy japán diplomatákat vigyen Tokióba.

A m. kir. honvéd élelmező raktárparancsnokság Debrecen, Hajnal-utca 2. szám léreberendezett használt járgányos szénapréseket vásárol. Ajánlattevők ajánlataikat ármegjelöléssel a fenti címre postafordultával küldjék be.

SPORT

Közel háromszáz levente indul a szombat-vasárnap hadtestlevente-bajnokságon

Nagyszabásúnak ígérkezik Debrecenben szombaton és vasárnap rendezendő hadtest leventeverseny. A verseny három részből áll, úszás, céllövés és atletika. A céllövés szombaton és vasárnap bonyolítják le a DVSC sporttelepén reggel 7 és délután 3 órai kezdettel, 17 csapat több mint száz versenyzője nevezett rá. Két korosztályra osztott mezőnyben indulnak a versenyzők.

Szombaton reggel 7 órai kezdettel rendezik meg az úszóversenyt a nagyerdelt uszodában. A mintegy harmincfőtől kezdődő három korosztályban indul. A legnagyobb érdeklődés az atletikai verseny iránt nyilvánul meg, mintegy 150 versenyző nevezése érkezett be közöttük sok nagytudású és más versenyeken nagy sikerrel szerepelt versenyző is. Szombaton délután négy órakor és vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődik a verseny a DEAC egyetemi sporttelepén. Indul többek között a szolnoki Bartha, aki az országos vidéki bajnokságon tünt fel 10.0-es nagyszerű eredményével, a debreceniek közül a magasugró Fuchs, a középtávú Nagy Vince, Szántó és még sok kiváló versenyző. A legtöbb versenyszámban olyan nagy tömeg induló van, hogy előfutamokat kell rendezni, úgyhogy még a döntőbejutásért is nagy harcok lesznek.

A verseny vidéki résztvevői pénteken érkeznek Debrecenbe, az állomáson a leventeoktatók fogadják őket. A vidéki leventéket a cserkészparkban szállásolja el a rendezőség.

Kaposi a DVSC kapusjelöltje. A DVSC kapusproblémája előnyös megoldás előtt áll. Kaposi, a Törökvés tartalék-kapusa vasárnap, a nyíregyházi mérkőzésen próbát játszott. A három gól ellenére is jól védett, megnyerte a DVSC vezetőség tetszését a fiatal és tehetséges kapus és most leszerződésére gondolnak. A tárgyalások most folynak az ügyben, a játékosért nem ad

pénzt a vasútas, hanem játékos. Szabály ugyanis, hogy vasúttascsapat és másikat vasúttascsapattól nem vehet játékost pénzért.

A játékos személye még titok. Egy verzió szerint Sidlik lenne a Sidlikről tud a fővárosi Sportlap is. A magunk részéről nem hisszük, hogy a DVSC ilyen áron akarna erősíteni. Hiszen Sidlik legutóbbi mérkőzéseken látott jó formája állandósult, a MOVE Szabolcs ellen is kitűnően játszott, kedve is van játszani, a csapat legjobban lövő, szemfüles, gólképes tagja, aki a kapu előtt aranyat ér...

Vasárnap a Szeged látogat el Debrecenbe. Fél 7 órakor kezdődik a Stadionban a mérkőzés, amelyre a Vasutas erősen készül. Kedden erős edzés volt, ma délután szintén edzenek a játékosok akik közül Mester még csak holnap fog bejutni. Összeállítás csak pénteken lesz, addigra valószínűleg sikerrel befejeződnék a Kaposi—Törökvés tárgyalások, úgyhogy minden bizonnyal vasárnap már Kaposi fogja védeni a DVSC hálóját. A Szeged első csapatával jön, úgyhogy vasárnap legalmas jó sportot nyújtó küzdelem lesz a Stadion gyepén.

Szombaton játssza a Nyilastelepi Törökvés döntő mérkőzését az ETO-val Budapesten, az országos ifjúsági bajnokságért. A mérkőzést Zuglói vezeti. Utána a Kispest—Gamma mérkőzés kerül lejátszásra.

Sorsolták az NB-ben. Ez azt jelenti, hogy az Újvidék nevezése is bejutott. A DVSC ezirányú reményei tehát semmi-vé váltak.

Turay II. elkezdte edzését. Sérülését Hajdúszoboszlón gyógykezelte s a csodaforrás használt neki, mert a népszerű Bandi most már végre labdába is rughat. Első edzésén máris jó formát árukt el.

Még két próbajátékos szerepléséről van szó vasárnap. A Szeged elleni mérkőzésen két összekötő próbajátékos is fog játszani. Meglátjuk mit tudnak?

A D. Hútos összes I. és II. csapatbeli játékosai ma délután 6 órára jelenjenek meg a dohánygyár pályáján, a Rimanóczy-kupa mérkőzések előtti edzésre. Kiss intéző.

Közgazdaság

Debreceni takarmányárak: Széna 7.38 — 9.36, lóhere 10.10, búkköny 8.60, búzaszalma 4.80, rozszalma 5.—, árpaszalma 5.40 P.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Tanulót, erőset, kerékpározni jól tudót felvesz Szilágyi fűszeres, vámospécsi sorompónál. 1741

Szabászt, ki elsőrendűen dolgozik is, lepróba, leigazít, munkát kiad. I. r. szabóságomhoz keresek állandó alkalmazásra, 55 éves korig. Eddigi működés, szabásrajz, fizetési igény Széchenyi László cég Kecskeméti címre küldendő. 1755

Fiatl fodrászsegéd felvétetik. Ifj. Ember, Hatvan-u. 61. 1783

Négy középiskolát végzett fiatalemberek a Veréb bányába fizetéssel tanulónak felvételnek. 1623

Kenyérkihordót, kerékpározni tudót, felvesznek. Nyíl-u. 79. 1508

Kerékpárműszeressegédet azonnal felvesz Király. 1507

Rüvidárus utazót, öske-résztényt, felvesznek. Cím u. kiadában 1812

Fodrászsegédet állandó munkára felveszek. — Eötvös 64. Karpule. 1505

Egy fiatal sütősegéd felvétetik. Kishegyesi-út 38. 1811

Jómunkás fodrászsegédet felveszek. Dapsy, Simonffy-utca 2/b. 1795

Fodrászsegéd alkalmazást nyer. Végli, Thaly Kálmán-u. 4. 1515

ALKALMAZÁST keres férfi

Cséplést keresek magánjáró 8-as gépre munkafelelősség mellett. Kigvó 47. Vass. 1804

ALKALMAZÁST nyer nő

Kiszolgálóleány azonnali helyésre felvétetik. Horovitz, Széchenyi-u. 1. 490

Hölgyfodrászsegéd-kísasszonyt és tanuló felveszek. Nagy, Ballazár 14. 1748

Kísasszony, jobb kézírású, kezdő, keresetűk. Péterfia 53. ajtó 5. 1820

Mozibülfébe leányok felvételnek. Jelentkezni délelőtt Csapó 59. Varga. 1506

Nyúltelepenre nő vagy férfit felveszek. Jelentkezés reggel 9-től házfelügyelőnél, Deák Ferenc-u. 6. 1838

Egy ügyes tanulóleány azonnal felvétetik. Ajben varroda, Batthyány-utca 20. 1806

Egy kiszolgálóleány kegyelmezésre felvétetik. Cegléd-u. 1. 1806

Jómegjelenésű kiszolgálóleány cukrászdába felvétetik. Jelentkezés reggel 9 órakor Csapó-kert, Kinizsi-u. 49. Veres András cukrászda. 1503

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Elsőjére jól főző mindenest jó bizonyítványokkal felveszek. — Nyomató-u. 3. Udvarban jobbra. 1823

Jól főző, rendszerető zsidó mindenest azonnalra felveszek. Cím kiadhatóvalban. 1505

Mindenes férfi szikviz-üzembe letöltőnek felvételk. Szappanos-u. 16. 1511

Ügyes, megbízható bejárónyi felveszek. Cegléd-u. 7. 1809

Szobaleány 1-ére felvételk. Bléier Mór, Hunyadi-u. 16. 1803

Mindenes családnyit felveszek. Sport kávéház, Erzsébet-u. 111. 1793

Intelligens, fiatal, jákódélyű, gyermekszertető házzvezetőni keresek. Cím: dr. Bujdosó Ernő, Szeghalom. 1770

Fia'at, intelligens, jó megjelenésű házzvezetőni keresek. Bartalis, Vigádvány Mihály-utca 29. ajtó 9. Jelentkezés délután 2-4-ig. 1796

AJÁNLAT

Orajavitás, ócska oráiveszek, eladó Schillmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942. 11. 3

Ciánoztasson Csala ciánozó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. Telefon 14-27. 517. 10. 4

Szappannak való zsír szappanra becserél. Pál János szappanosmester. Kőfészi 8. 585. 10. 15

Ciánoztasson, vizsgálásson Kissel, Kigvó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86. 11. 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsátrak kapható a Debreceni Műkögyár Rt.-nél. Fűrdő-utca 2. 1219. vv.

Szörmebundáit most olcsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester Püspöki palota. 1232. 12. 22

Kézi toledót, kelengyél pontosan készítek, különböző rojtok, csipkészővek függönyre, terítőkre. Favorit, Csapó 24. 1098. 10. 21

KERESLET

Filmes fényképezőgépet minden méretben veszek. Berzseki fotostudio, üzlete, iac 38, Udvarban. 444. 10. 1

Fogaranyat, ezüstöt ékszeri legmagasabb árban veszek. Fránkl, Piac-u. 73. 965. 8. 3

Ékszerkészítés, javítás, fogaranyat, ékszeri veszek. Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 506. 10. 5

Tört aranyat, ezüstöt, brilliánt magas árban veszek. Takács Sándorné, Piac-u. 56. 605. 10. 4

Légguskát megvételre keresek. Erzsébet-u. 65. 1. ajtó. 1781

OKTATÁS

Dr. Naményi Gyulaé Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Balvány-utca 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889.8. 28

ELELMISZER, ITAL

Bor, újítai sajáttermésű fajborok cséplésére legolcsóbban Barna 10. 1805

NYARALÁS

Felsőhányai nyaraláshoz szerényebb igényű lakótársnót keresek. Cím a kiadóban. 1599

RÁDIO

Rádiót javíttasson, afekiltasson évtizedes gyakorlatl Szabó Lajos műszerésznel, Csapó 84. Telefon: 32-64. 1822. 8. 14

BÚTOR

Modern háló, konyha, berendezés, neneser, rekamer, fotell olesón eladó. Hatvan 27. 1724. 10. 18.

Minek a fényes kirakat, mikor olesóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918. 9. 27

AUTO

MOTOR KERÉKPÁR Gyermekkerékpárt kétkerekűt, jókarban levőt, veszek. Kiss Csaba, Piac-utca 58. I. lépcső II. emelet 27/b. 15-2

ÁTADÓ

ÜZLET VENDEGLŐ Egy forgalmas fodrászüzlet átadó. Cím a kiadóban. 1668

KIADÓ LAKÁS

egyszobás Egy szoba, konyha, spájz város közepén, villamosmegállónál bútorral együtt átvehető. „Elköltözés” jelige. 1788

LAKÁSOSERE

Egyszerűbb kélszobás 28 pengős lakásomat elcserelem magasabb brúvel is. Cím a kiadóban. 1799

BÚTOROZOTT SZOBA

Magános nőnek utcai erkélyes bútorozott szoba fűrdőszobahasználattal azonnalra is kiadó. Piac-u. 75. I. emelet. 1274. vv.

Izr. családnál bútorozott szoba kiadó. Csillagkert-utca 11. 1749

Bútorozott szép utcai szoba 1-2 személynek kiadó. Hatvan-u. 2. I. em. 1824

Különbejárattal elegáns bútorozott szoba fűrdőszoba és telefonhasználatl kiadó. Rákosi Jenő-u. 5. I. emelet 6. 1815

Kiadó bútorozott szoba egy férfi részére. Honvéd-utca 35. 1814

Különbejárattal bútorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 6. Emelet. 1510

Különbejárattal csinosan bútorozott szoba fűrdőszobával kiadó. Simonffy 59. Bal 3. 1810

Különbejárattal utcai bútorozott szoba kiadó. Barna-u. 17. 1801

Kiadó különbejárattal udvari bútorozott szoba ágynemű nélkül. — Percecs-utca 20. 1798

Utcai bútorozott szoba kiadó autósztus 1-re. Domb-u. 19. 1797

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —

(93).

Nekibúsulta magát kántor uram és még a fejét is elfordította, amikor Reszegi, a fiatalabb tanító végig sietett a boltban, hogy a belső irodában elvégezze a napi könyvelést, mert egy idő óta úgy, de úgy fellendült a szövetkezet, hogy minden más bolt ajtaját be kellett zárni.

Igaz, hogy egy ideig elküerte a tájékat is minden nadragos ember, de a doktor, a fiatal tanító, a főbíró addig verték a vasat, hogy ime, most már Karvaly kántor uram is itt szelidítette hallatlan sérelmét a jó fajta császárkörte „snapsszal”.

Aikonyodott, még mindig ott felejtette búját, bánatát Karvaly kántor uram, amikor az útéptő mérnökkel bejött a doktor és bizalmasan beszélgetni kezdtek a pul tulsó részén, ahol Kiss mérnök úr, aki immár három hete vezeti az útéptést, csak úgy kutyafuttában szokta bekapni szalámis, zsemlyés vacsoráját. Le nem ült, mert mindig sietett és így a doktor is állott, aki gyakran elkísérte magános vacsoráira a mérnököt.

Karvaly kántor csak azt hallotta meg a ködösen homályos boltban, hogy valami földék ügyéről tárgyalnak. Igaz, hogy nem is igen figyelt oda, mert kivételesen tekintettel a nagy bánatra úgy emlékezett, hogy most már a hetedik pohárnál tart. Megbillentette fején a kalapot, odakiáltotta a boltosnak: — Hét, kerekén hét, se több, se kevesebb. Korompai úr...

— Jó éjszakát, kántor úr, igenis, felírom! — Hogy van a nagyságos asszony, kántor úr? — kiáltotta a doktor!...

— Csak egy állapotban, ha jól vélem! — morogt boszúsan a kántor és becsapta maga után a csengős ajtót.

— Nézd csak, valami grófnéról beszélnek az emberim, igaz, hogy valami ilyen atyafisága van Tamasi bírónak? — fordult a mérnök a doktorhoz.

A doktor, aki a földfelosztás tervét igyekezett kiszéni a mérnökkel, hirtelen elhalgatott és valami átsuhant az arcán. A mérnök nem tudta kivenni, hogy bánat, vagy öröm, talán mind a kettő. Aztán eltűnt minden és szárazon, olyan hangon, mint mikor valakit kedves gondolatától térítenek el, azt mondta:

— Igen, itt van egy valósgos grófné, de nem tudom, hogy miért kell ebből olyan nagy dolgot csinálni!...

— Hallod, kérlek, egy paraszt házban megszálni, sőt rokonságot tartani velük, ez nem mindennapi, már megengedj. Aztán csinos? — Nagyon! — mondta kurtán a doktor.

— Látom, hogy te már ismered?... — Ismerem! — Voltál ott?... — Természetesen!... — No, és miért jött ebbe a fészekbe?... — Pihenni, rokont látogatni és tudom is én, kérlek, engem nem érdekel olyan körülményesen ez az ügy, inkább azt mondd meg, hogy valóban meg lehetne csinálni a Hollógnátnál azt a falu tervet úgy, hogy legyen család egy-egy holdas belsősggel, tíz holdas tanyabirtokkal rendelkezék?...

— Természetesen, mérni mindent lehet, ha van miből? Hanem engem most mindennél jobban érdekel az a szép asszony, elvégre egész nap földet nézek: sánct látok, izzadság szagot érzek, ilyenkor jól esik legalább gondolni a szebb életre, jobb világra. Gyönyörűt asszony, Hallom Bécsből jött! Nos, alig várom, hogy megismerjem, de hogyan állítsak be hozzájuk! Igaz, te nagyon járatos vagy Tamasiék, tudod, én nagyon hidegnek találtam eddig a kis menyecskeket, de ezek után!...

— Tíz éves gyereke van, aztán neked menyecske!... — Nem néz ki többnek huszonöt évesnél! Azt a tervet pedig reggelre átadom, mert csak az utolsó „simítások” vannak még rajta. Egyet azonban monddok, ha másnak adjátok a munkát!...

— Reggel elküldök hozzád, mert tizenegykor indok a városba, be akarom mutatni a tervet a banknak, erre talán kiadják a kölcsönt! — Köszönt el a doktor, de a mérnök még utána szólt: — Gondolkozz, öregem, hogy milyen úton, módon juthanék én a szép asszony közelébe, csodákat beszélni róla!...

— Csak gondolkozz magad, — sietett el bosszúsan a doktor, s nem tudta volna okát adni annak, hogy miért haragszik ő most erre a fútra, aki tulajdonképpen nem tett egyebet, mint azt, hogy felpesz-dül egy kicsit a vére a szép asszony hírére.

— Öregszem, ideje volna, — fogta meg saját ajtaja kilincsét a doktor, de nem fejezte be a gondolatot. — Edzésnyja már várta meleg vacsorával. Megesőkölte az anyját, aztán kedvetlenül, fáradtan ült le.

Nem izlett az étel, Persze, eszébe jutott, hogy tésztát evett, hort ivott Tamasiéknál ma délután és valami más egyéb is történhetett vele. Itt van ez a telepítési terv, mások estéknél ezen tőprongott, gondolkozott, most meg folyton a mérnök jár az eszében, vagy ahogy is a mérnök, inkább az a tisztelőten hang, amivel körülnyaldosta a bécsi asszonyt!...

— Rossz kedved van, kis fiam! — mondta csendesen az anyja.

(Folyt. köv.)

Bútorozott kis szoba szerény úrlendbernek kiadó. Libakert, Széni-utca 14. 1791

Különbejárattal bútorozott szoba fűrdőszobahasználatl egy személynek kiadó Piac 77. Keresztúlpélet 1. 5. 1514

Bútorozott szoba kiadó. Arany János-u. 30. Balra 3. ajtó. 1778

ELVESZETT

Andrássy-út 40. szám alól egy kétkerekű kézi kocsit elvittek, ismereteljele a tengelyközépen összevett, Becsületes nyomravezető 10 P jutalomban részeseül. 1813

Elveszett egy fekete ló, baizemére vak, Meglakító jutalomban részeseül. Bogdán, Teleki-u. 88. 1790

INGOSAG VETEL

Vadászfegyvert és célkővető flóbertet veszek. Bökényi kórtorvos, Szabolcs. 1789

Megvételre keresek szénsavas fűrdőhöz készülőket reduktorral — komplett, magánhasználatra. Ajánlatokat Tóth György, Arany János-u. 56. sz. címre kérem. 1785

Keresek 5 HP petróleumotort kölcsön, részeseésre. Csokonai 1. 1501

INGOSAG ELADÁS

Eladó négyemeletes jókarban levő, vasvárnányó lakás vagy üzlet cskébe. Gyarmathy-nál, Rákóczi 11. 1445

Tananyagbesztást megialáló kisfű jutalomért jelenkezzék Rákóczi 23. Utcai lakás. 1822

Eladó jutányosan 200x120 üvegezett ablakramók tokkal. Péterfia 8. 1821

Eladó jókarban levő felér gyermekkocsi. — Csemete-u. 13. Délután 4-7-ig. 1505

Használt jó zsekok eladók. Hatvan-u. 1. II. em. 41. 1802

Nagyméretű, jókarban levő asztalsparhelt, Kozma-féle, eladó és megtekinthető a Veréb börtnyában. 1621

GAZD. ESZKÖZÖK

Egy ckekapa (50 P) és nyárfák, 2-3 máter hosszúak, eladók. Egytelkert-u. 66. 1816

Eladó 5 darab kocsikerék. Cím a kiadóban. 1794

Kubikusok figyelmébe! Szentesi-féle egész kubikus talicska eladó Kripiónál, Virág-utca 11. 1780

INGATLANT KERES

MEGVÉTELRE Háromszobás, előszobás, összkomfortos a nagyerdő részén levő azonnal beköltözhető családi háza keresek megvételre. Teher nem akadály. Ajánlatokat „Családi ház” jellegre a kiadóba kérek. 1034. vv.

ELADÓ HÁZ

Eladó széchenyi-utca 88. sz. négy szoba hallos, verandás, minden mellékkelviséggel bíró kertes családi ház. Értekezni: dr. Mitrovics és dr. Mailáth ügyvédek. telefon: 32-35. 1028. 8. 31

Andrássy-út 71. egy hold szőlő kélszobás lakással eladó. Értekezni écsi és Pap ügyvédekél Iparkamara. 1063. vv.

Alkalmi vétel! Boldogkerten. Borsovai-u. 11. számú kis ház 1600 négyzetű primá felkele kerli földdel eladó. Egytelkert-u. 66. 1817

Eladó villanegyedben Hndházi-utca 40. számú adómentes családi ház. 1782

ÜZLETI HÁZ Piac-utca közlön, családi ok folytán eladó. Érdeklődni dr. Futó ügyvédnél. Piac 71. 1438

FOLDBERLET

Hulap 130/a. számú 18 holdas tanyás ingatlan hasznóberbeadó. Értekezni Fehértai ügyvédnél, Piac-u. 68. 1369

Hulap 34. sz. 80 holdas tanyás ingatlan hasznóberbeadó. — Értekezni Szabó ügyvédnél, Piac-utca 68. 1368

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűlőben 4 hold föld eladó. Varga-u. 15. 1122. vv.

Föld eladó Szabolcs legjobb helyén, 20 és 33 holdas, Csillagúrt-terme 550 pengő holdja, van nagyobb is. Patak, Péterfia-utca 53. 1819

Egy gyümölcsös, 1200 négyzetű, eladó a Boldogkerten. Egytelkert-u. 66. 1818

Eladó Ondódon a Fáy-dűlőben 3 1/2 hold föld. Értekezni Vénkert, Domokos-utca 1/c. 1 és 3 óra között. 1807

Hegyesen 27 kat. hold tanyás birtok egészen, vagy megosztva, 2 parcellában is eladó. Értekezni Kossuth-u. 46. 1792

68 hold prima tanyás fekete föld bérbeadó. Érdeklődni Farkas ügyvédnél, Arany János-u. 2. 1777

ELADÓ ÁLLATOK

Teheneket tejhasznra tanyára keresek októberre, esetleg azonnalra. Cím a kiadóban. 1737

Törzkönyvezett angolanyúlak eladó, feles parlás is. Erzsébet-u. 27. Virbmann. 1513

3 darab éves ártány-sertés, egyével is, eladó.

Önkéntes feladó

PÁLFI JÓZSEF
Kiadó feladó
173. SZIGETHY GYULA
Kisgyerme
Kiadó és nyoma a
NISTANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Részlet nyomatványozott
SZIGETHY KÁROLY